

Szerkesztési iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felétős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 28 K
Félévre — 14 K
Negyedévre — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 30. szám.

Kedd, február 8.

Höfer mai jelentése.

A helyzet mindenütt változatlan.

Budapest, február 7. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

A helyzet mindenütt változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszíntér.

Budapest, február 7. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 7. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Labassée-csatorna és Arras között, valamint a Sommetől délre heves tüzérségi harcok.

Lens városára az ellenség az utóbbi napokban ismét éjken tüzelt.

Az Argonneokban a franciák a 225-ös (La Fille morte) magaslattól északra robbantottak és megszállták a robbantási fölcserét, de ellentámadásunkkal azonnal elűztük őket onnan.

Keleti hadszíntér.

Budapest, február 7. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 7. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Az oroszok sikertelenül támadták meg a Szcara keleti partján a b-novici—szjuhowitschii vasut mentén a február 6-ára virradó éjjel tőlük elfoglalt tábori őrállást. Az ellenség érzékeny veszteségek mellett visszavonulni volt kénytelen.

Widsytől délnyugatra egy orosz repülőgép, amelynek vezetője eltévedt, kezükre került.

Balkán hadszíntér.

Budapest, február 7. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 7. A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság.

Kisiklás a fővágányról.

— febr. 8.

Sajnálni való jelenetek színhelye volt pénteken a képviselőház tanácskozó terme. A felszólalt és közbeszólt képviselő urak egy része voltaképpen már nem is tanácskozott, hanem személyeskedett, indulatoskodott s fékevesztett szenvedelmességgel egymást vagdosta, csipkedte s a tárgyhöz egyáltalában nem tartozó dolgok feszegetésével bontogatta annak az egységnek falait, mely a háboru kezdete óta bölcs mértéktartással annyira hozzájárult az ország nagy érdekeinek istápolásához s tekintélyünket, politikai érettségünk elismerését oly nagy mértékben növelte szövetségeseink és ellenségeink

szemében egyaránt. Szerencsére ezen a kellemetlen emlékü pénteki ülésen is hangzottak el ellenzéki és kormánypárti padokról tárgyias, nyugodt, megfontolt szakszerű beszédek is, de azért egyes tulajdonképpen temperamentumos képviselők — akik már olykor a saját pártjukban sem tudnak megférti — igen bántó hangon juttatták kifejezésre a merkantil és agrár jelszavakat, sőt felekezeti kérdések éleshangú feszegetésétől sem tartózkodtak.

Hát mindez nagyon szomorú és fájdalmas jelenség ezekben a komor, nehéz, de egyúttal diadalmas időkben, amikor a nemzet rettenetes erőfeszítéssel újabb és újabb győzelmes harcokra készül külső ellenségeinkkel szemközt s amikor hőseink — gazdák, kereskedők, gyárosok,

lateinerek és földművesek — egymás mellett fekszenek a lövészárkokban, vagy együtt rohamoznak az ellenség sáncai ellen s akik bizony nem igen hánvják egymás szemére vallásukat, foglalkozásukat, származásukat, hanem együttes erővel, egymást támogatva küzdenek a közös győzelem kivívásáért.

A képviselő urak egy része pedig ezzel ellentétben idehaza az országgyűlésben felekezeti megosztály- és pártharcokat akar kezdeni! . . . Hát ez sehogysem jól van így. Szerencsére azt merjük reményelni, hogy a visszataszító kezdetnek nem lesz folytatása. Ahogyan Tisza István gróf miniszterelnök kifejezte: ezek a szomorú jelenetek csak mellékvágányra való kisiklását jelentik a vitának, mely tulajdonképpen a kivételes hatalomról szóló miniszteri jelentés fővágányán indult meg. Az ilyen kisiklás kellemetlen ugyan és némi károkat is okozhat a közélet kívánatos együttérzésében, de mint-hogy csak kisiklás: hát nem lehet félni, hogy a rendszeres menetrendben még ezentúl is több galibát és zavart okozzon. A közvélemény ebben a nagy élet-halál-harcban nem is tűrne semmi olyan marakodást, mely osztályok, felekezetek, foglalkozások egymás ellen való uszítását akarná felidézni. Legyünk higgadtak, tárgyilagosak ítéleteinkben s legyünk egyek a haza szent és magasabb érdekeiért, mint dicséretesen egyek voltunk már idestova majdnem tizenkilenc hónapon keresztül.

HIREK.

— **Katonai kitüntetések.** A király Hrusztek Gyula 5. honv. gyalogezredbeli őrnagynak, egy népfőlkelő hadtáplasztólalj parancsnokának, az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményteljes magatartása elismeréséül a hadidisztményes 3. oszt. vaskoronarendet, Dercsényi Sándor 5. honv. gy.-ezredbeli főhadnagynak pedig a hadidisztményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta.

A király megparancsolta, hogy Kocsis István 29. gy.-ezredbeli tartalékos főhadnagynak, az ellenséggel szemben tanusított kitünő szolgálatai elismeréséül a legfelső dicséret elismerés tudtul adásának.

A király Ernst Mihály 29. gy.-ezredbeli szakaszvezető, címzetes őrmesternek az ellenséggel szemben kötelességű szolgálata elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

— **A jótékony színházi hangverseny.** A helybeli Vöröskereszt és a 29. gy.-ezred elesett hőseinek javára holnap szerdán este a Városi Színházban tartandó nagyszabású hangverseny iránt rendkívül nagy az érdeklődés, úgy hogy a hangversenyt közkívánatra a rendezőség február 11-ikén pénteken megismétli. A második előadásra is számos előjegyzés történt s aki erre az előadásra is helyet akar kapni, már most jegyezze elő jegyeit Mangold Lipót könyvkereskedésében.

— **Feldúlt tüzhelyeinkért!** Krassó-Szörényvármegye főispánja, Medve Zoltán most közölte Khuen-Hédervary Károly gróffal, mint az Országos Bizottság

elnökével, hogy a vármegye és Lugos városa összesen 46.482 korona 01 fillért gyűjtött a háboruban feldúlt tűzhelyek újrakezelésére. Krassó-Szörényvármegye lakossága rendes időkben is meglehetősen szegény, azonfelül a vármegyét is az utolsó öt esztendőben majdnem minden évben árvíz sújtotta, a háboru alatt pedig a megye területe folytonosan kialsó, sőt részben belső harcok terület volt, úgy, hogy a kimatattott adományokkal Krassó-Szörényvármegye közönsége a legnagyobb áldozatkészségről tett tanúságot. Ebből a példából is látható, hogy a sorsujtatta polgártársakon azok is sietnek segíteni, akik maguk is szenvednek a sors csapásai alatt.

— **A fémtárgyak beszoigáltatása.** A rendőrkapitányság figyelmezteti a közönséget a honvédelmi miniszter rendelkezésére, amely szerint az olyan iparúzó és kereskedők, akik fémtárgyakat előállítanak, avagy azokkal kereskednek, kötelesek egyelőre e tárgyakból raktáron levő készletük egyharmad részét minél előbb beszoigáltatni. A szállodás-, vendéglős- és kávéipar, ugyancsak a sütő- és cukrász-ipar körébe tartozó vállalatok, továbbá az olyan egyesületek, amelyek ételket és italokat szolgáltatók, kivéve a kimondottan jótékony célt szolgálókat, kötelesek egyelőre az alább felsorolt fémtárgyakból való készletük felét beszoigáltatni. 1. Főzőedényeket (főző-, befőző- és fagyaltkészítő üstök, fazekak, lábosok, serpenyők, kannák, sütőformák és hasonlók), egyszerű asztali készleteket (hűtők, tálak, tálcák, gyertyatartók s hasonlók) vörösréz- (még ha ónozza vagy más fémekkel csupán bevonva vannak is.) 2. Az 1. pont alatt felsorolt tárgyakat tiszta nikkeltől, kivéve a szerelvényes árukat (Gürtlerwaren), mint például leveses tálak, kannák, sziták, mártás eszések, főzelékes tálak és hasonlók. 3. Konyhaszereket (mozsarak, mozsártörők, habüstök, egyszerű öntött sárgarézgyertyatartók, vasalók, tálcák és hasonlók) sárgaréz- (még ha ónozza vagy más fémekkel csupán bevonva vannak is.) 4. Gyümölcs befőző (lekvár) üstököt vörösréz- és sárgaréz- (még ha ónozza vagy más fémekkel csupán bevonva vannak is.) 5. Egyszerű parázstartókat és kályhaelőteteket vörösréz- és sárgaréz- (még ha ónozza vagy más fémekkel csupán bevonva vannak is.) 6. Félkilogrammos és ennél nehezebb súlyokat sárgaréz- (még ha ónozza vagy más fémekkel csupán bevonva vannak is.)

Az itt elrendelték szerint kötelezetek birtokában levő és hadicélokra igénybe vett fémtárgyaknak beszoigáltatás alá eső egyharmad részét, illetőleg felerészét minden egyes fémre nézve az egyes fémekből meglevő tárgyak súlya alapján kell kiszámítani, a súly határában belül a birtokosnak szabadságában áll a beszoigáltatandó tárgyakat kiválasztani. E súlyhoz azonban hozzá kell számítani azoknak a fémtárgyaknak a súlyát, amelyekre nézve a birtokos igazolja azt, hogy azokat valamelyik hazafias célu fegyűjtés részére ajándékképpen vagy eseretárgy ellenében átadta, vagy a „Magyar szent korona országainak fémközpontja részvénytársaság“-nak, illetőleg az általa megbízott bevásárlóknak szabadkézből eladta. Az ekként fémnemenként kiszámított súlyok egyharmad részéből, illetve feléből az ajándékképpen, eseretárgy ellenében vagy eladás után átadott súlymennyiségeket levonásba lehet hozni s csak az ilyképpen kiadódó súlymennyiségű fémtárgyak szolgálhatók be. A beszoigáltatás ideje, helye és módzatai közhírré fognak tétetni.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A nagybecskereki ipartestület vasárnap délutánra kitűzött közgyűlése határozatképesség folytán elmaradt. A közgyűlést február 13-ikán, vasárnap d. u. 2 órakor tartják meg, tekintet nélkül a határozatképességre.

— **Psylander a Városi Moziban.** Nagy szenzációja lesz ma a Városi Mozinak. A

közönség ugyanis ma „Akik kétszer halnak meg“ című nagyhatású Nordisk-drámában viszontlátja a Városi Mozin már rég nem látott Psylander Valdemárt, aki a drámában egyik legjobb szerepét fogja játszani. Ez a dráma egyébként is nevezetes filmalkotás, mert a főszerepeket Psylander mellett a leghíresebb moziesztrakok: Else Fröhlich, Ebba Thomsen és Alstrup játszzák.

— **Adomány.** A Közgazdasági Bank Résztvénytársaság anyavédelem (ingyentej) céljaira 100 koronát adományozott, amely összeget lapunkhoz küldték, hogy juttassuk rendeltetési helyére. Az adományt eljuttattuk a megfelelő helyre.

— **Életunt leány.** Vasárnap este hét óra tájban egy fiatal leány a kishidon átvette magát a korláton s a Bégába ugrott. Hamar segítségére siettek, de a sötétben nem lehetett ráakadni s így a vízbe fullt. Az öngyilkosról megállapították, hogy Pap Valéria eselédleány, aki Molnár Gergely Máv. tisztviselőnél szolgált. Urnőjének levelet is hagyott otthon hátra, amelyben életuntságról, szomorúságról panaszkodik s azért nem akar tovább élni. Holttestét még eddig nem találták meg.

— **Denaturált iparsó ára.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter az 1916. évre az iparsó árát a következőkben állapította meg: A tiszta iparsó ára egyszáz métermázsan aluli mennyiségben métermázsanként 2 K 57 f., a tisztátalan iparsó pedig 2 K 17 f. Egyszáz métermázsa vagy azon felüli mennyiségben az ár métermázsanként: a tiszta iparsónál 2 K 20 f., a tisztátalan iparsónál 1 K 80 f. Ez az ár az iparsónak a Vezérügynökség szigetkamara és marosújvári denaturáló telepein való átvétele esetére bir érvényvel; Szigetkamara azonban a fennebbiekben megállapított árakhoz még a bányahelyekről való szállítást járó díj fejében métermázsanként 18 fillér hozzászámítandó. Az iparsónak az ország egyéb helyein való átvétele esetére az itt megállapított árak a szigetkamara, illetőleg a marosújvári denaturáló teleptől járó vasuti szállítási díjakkal emelkednek.

— **Mezei egerek irtására „Ratin“-tenyészet.** A patkányok, hörsögök, ürgek, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin“-t. Dr. Raebiger újabbán megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin“-nal, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin“ kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin“-tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb fölvilágosítással szolgál a „Ratin“ vezérképviselő: Budapest, VIII., Rotentbiller-utca 30.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Irodalom.

(*) **Dr. Kovács Sándor: Hogyan gyakoroljunk?** Régóta ismert tény, hogy a gyakorlásnak nemesak mennyisége, hanem minősége is döntő befolyású az elérhető eredményre. A zenepedagógusok ezt jól tudják. De ezirányú összes utasításaik igen általános kijelentésekben, mint „lassan gyakorolni“, vagy „külön kézzel gyakorolni“ szoktak kimerülni. Hány fiatal zongorista akadt már meg a „hogyan gyakoroljak?“ problémáján! E kérdés megoldása ma, mikor a hangszerstanulás oly általánossá vált és amikor az előadó művésztől a szellemi és technikai készség oly magas fokát kívánjuk meg, égetőbb, mint valaha. Hiszen a helyes gyakorlás nemesak a végleges siker alapfeltétele, hanem rendkívüli idő- és erőmegtakarítást is jelent. A zenepedagógia ezt az alapvető problémáját világítja meg dr. Kovács Sándor könyve. Felhasználva a modern kísérleti lélektan és kísérleti pedagógia eredményeit, a gyakorlás pontos rendszerét állapítja meg a szerző, mely a leendő zenész munkájának minden mozzanatára vonatkozólag pontos utmutatással szolgál. A helyes gyakorlás lényegét szerző a tanulás testi és szellemi részének eljátszásában látja. Főelvül állapítja meg: a szellemi részt tudatossá és a testi részt automatikussá tenni. Azután a zenemű megtanulásának fejlődési fokozatait írja le teljes részletességgel, kezdve az általános tájékozódás, egész a legaprólékosabb művészi részletmunkáig. Végül a nyilvánosság előtt való játékról ad hasznos tanácsokat e könyv, mely zenét tanulók körében bizonyára nagy örömet fog kelteni, mert nagy alaposággal és rendszerességgel oly mindennap felmerülő kérdéseket világít meg, melyeknek tudományos megoldásával eddig még nem próbálkoztak meg. A könyvet Rózsa-völgyi és Társa cs. és kir. udvari zenemű- és könyvkiadó cég, Budapest, IV., Szervita-tér 5. adta ki. Ára 1 korona 50 fillér.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

A bolgárok megszállták Eibasant.

Budapest, febr. 8. A „Torontál“ eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. Athénből sürgönyzik:

A bolgárok megszállták Eibasant.

Az olaszok kiűrtik Durazzót.

Budapest, febr. 8. A „Torontál“ eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

Római jelentések szerint, az olasz minisztertanács elhatározta Durazzó katonai kiűrtését.

A 43–50 éves népfölkelők bevonulása.

Budapest, febr. 8. A „Torontál“ eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

A fővárosban ma megjelennek a

Telefon 330.	VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.	Telefon 330.
Kedden, február hó 8-ikán két előadás: d. u. 5 órakor zónaelőadás félhelyárakkal, este fél 9 órakor rendes helyárakkal.		
A Nordisk Films Compagnie szenzációja, Psylander Valdemár fellépte.		
Akik kétszer halnak.		
Nagyhatású dráma 3 felvonásban.		
A szép William. Vigjáték 2 felvonásban.	Uj háborus képek.	Hat matrózfiu. Komédia.

plakátok, amelyek a 43—50 évesek bevonulásáról szólnak. E szerint a 43, 44 és 45 éves népfölkeiök február 28-ikán, a 48, 49 és 50 évesek március 3-ikán bevonulnikötelesek.

Német buvárhajók elsüllyesztettek egy francia cirkálót és három angol torpedónaszádót.

Budapest, febr. 5. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. Szófiából sürgönyzik:

A „Kambana” értesülése szerint, a legutóbbi két napon a Középtengeren német buvárhajók elsüllyesztettek egy francia páncélos cirkálót és három angol torpedónaszádót.

Vilmos császár fia megsebesült.

Budapest, febr. 8. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. Berlinből sürgönyzik:

Oszkár herceg, Vilmos császár fia, fején és combján gránátzilankóktól könyebben megsebesült.

A német Kamerun megszállása.

Budapest, febr. 8. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése.

A Reutter-ügynökségnek Madridból megerősítik a német Kamerun megszállását. Kilencszáz németet és 14 ezer bennszülöttet spanyol Guineában lefegyvereztek.

Egy nagyváradai bankigazgató családi drámája.

Budapest, febr. 8. A „Torontál” eredeti távirata. Mint Nagyváradról sürgönyzik, Kopper Antal ottani bankigazgató, akinek mint tiszthelyettesnek a harcra kellett volna vonulnia, tegnap féltékenységből kardjával összevagdalta a feleségét. A féltékeny férjet a katonaság fegyverezte le.

EGYETLEN CIKK,

mely több mint 10 év óta nem drágult meg: a valódi

YES-SZAPPAN

Ára 1 korona 50 fillér.

Legtökéletesebb és legkellemesebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonként — YES KREM 3 korona tégelyenként.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana Gyógyszertára
Budapest, Károly-körút 5.

Közgazdaság.

A nagybecskereki köztisztviselők fogyasztási szövetkezete

— A közgyűlés. —

Nagybecskerek, febr. 8.

Tegnap délután tartotta a vármegyháza nagytermében a nagybecskereki köztisztviselők fogyasztási szövetkezete rendezési közgyűlését Jankó Ágoston udvari tanácsos, alispán, elnök elnöklésével.

A tisztviselőknek ez a szövetkezése Nagybecskerek gazdasági életében ma már nagyjelentőségű tényező s valóban nem lehet eléggé kiemelni azok érdemeit,

akik ezt a szövetkezést létrehozták s erős tényezővé tették.

Nemcsak a tisztviselőkre áldás ez a szövetkezés, de értékes Nagybecskerek város egész polgárságára, mert amellett, hogy mintegy ötszáz tisztviselő-család megélhetését könnyebbíti meg, de bizonyos árszabályozó hatása is van, amely megátalja a fogyasztási cikkek árainak bizonyos határon túl való emelkedését.

A szövetkezet vezetősége, élén Jankó Ágoston alispánnak, minden dícséretet megérdemel azért az öntudatos, fáradhatatlan munkáért, amelyvel a szövetkezet ügyeit intézi s amelyvel olyan számottevő gazdasági és szociális jelentőséget tudtak biztosítani a szövetkezetnek.

A közgyűlésen elnököl Jankó Ágoston alispán teljes igazsággal utalt erre a jelentőségre, amidőn a közgyűlést megnyitotta.

A közgyűlésen Szenees Adolf elnökhelyettes, aki jelenleg a hadbavonult titkár helyett páratlan agilitással és energiával a titkári teendőket is végezte, részletesen ismertette a szövetkezet évi jelentését, amelynek adatai nagyszerű eredményeket tüntetnek föl a közéletmezés ellátása körül.

Az évi jelentést, amely fénves tanúsága a szövetkezés hasznának, egész terjedelmében közölni fogjuk tanulságul és okulásul.

A jelentésnél Szabó pénzügyi titkár, szövetkezeti tag egyes dolgok orvoslását kérte, amire Jankó Ágoston elnök és Szenees Adolf megadták a kellő felvilágosítást. Ugyancsak Szabó indítványára a közgyűlés dr. Dellimanies Lajos főispánnak és Jankó Ágoston alispánnak köszönetet szavazott támogatásukért.

Miután a jelentést zajos helyesléssel elfogadták s a mérleget tudomásul vették, a fölmentést minden irányban megadták.

Szegfű Sándor indítványára az egyesület vezetőségének önzetlen, lelkes munkásságáért szintén köszönetet szavazott.

Végül az igazgatóság sorába újból megválasztották a kilépő: Harzer József, Lowieser Imre, Marton Andor és Engel Ferenc igazg. tagokat, a felügyelő-bizottságba pedig beválasztották Bakalovich Plátót.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank évi jelentése.

II.

Nagybecskerek, febr. 8.

Eltekintve azon körülménytől, hogy a betétszaporodás okvetlenül hőmérője annak az általános bizalomnak, amelyvel a közönség intézetünk és annak vezetősége iránt viseltetik, még külön megvilágítója annak a kivételes helyzetnek, hogy az árdragulás okozta nagyobb bevételekből folyó pénztöbblet megvan, de most a háború folyása alatt végleges elhelyezést nem keres, de nem is talál és így ideiglenesen szaporítja a bizalmát bíró intézetek betéteit. Ezt a jelenséget megtaláljuk a fővárosban és a vidéken egyaránt.

A pénz ára ennek következtében, majdnem az egész lefolyt év alatt, súlyedő irányzatot követett, úgy, hogy a jegybank által fenntartott 5%-os kamatlábnál jóval olcsóbban szerezhettük be szűkségünket.

Betevőinkkel szemben méltányosan óhajtván eljárni, nem szállítottuk le a kamatlábat ennek megfelelően, ami elég áldozatot rótt az intézetre.

Visszszámított váltóink összege is jelentékenyen apadt; e cimen 1914 végével 4,765.598 K 15 f-rel voltunk megterhelve, míg 1915 végével 2,440.607 K 44 f-rel tartoztunk. A csökkenés 2,324.990 K 71 f, ami a betétek szaporodásában és

rendkívüli töketörlesztésekben leli indokát.

Értékpapirtárunk az újabb hadikölcsönjegyzelekkel gyarapodott. A lefolyt évben veszteségelírásnak nem volt itt helye, mert a régi papirokat az 1914 július hó 25-én jegyzett utolsó tőzsdei áron értékeljük — a fennmaradt és kormányhatóságilag is rendelt elhárítunkhoz híven — és most a jegyzett hadikölcsönkötvényeket a beszerzési áron állítottuk a mérlegbe.

Ellenben kénytelenek voltunk a kinnlevőségek szigorú értékelésénél 36.699 K 88 f-t veszteségként leírni és kérjük ezen leírás helybenhagyását.

Intézetünk belsőéletében különösen megemlítendő esemény híján csak arról teszünk jelentést, hogy a már korábban hadba vonult 6 hivatalnokon kívül még a főkönyvelőnk is alkalmassnak találtatott katonai szolgáltatásra, ki azonban ideiglenesen fel lett mentve; nevesen a közelmúlt napokban mindkét szolgáló lett besorozva.

Igaz fájdalommal emlékezünk meg intézetünk egy régi jó barátjáról, ki évtizedek óta buzgó tagja volt a választmányoknak: Temmer Sámuel urról, kit körünkből szőlített el a múlt évben a kéréselhetetlen halál.

A t. közgyűlés bizonyára velünk érez és elrendeli őszinte részvételének a mai jegyzőkönyvben való megörökítését.

Tisztelt közgyűlés!

A felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyesnek talált mérleget és nyereség- és veszteség-számlát van szerelésenk elfogadás, illetve végleges megállapítás végett oly megjegyzéssel bemutatni, hogy az 1915. évi tiszta nyereség 126.758 K 28 f-re rug, mely az 1914. évről előírt 6780 K 75 f-rel együtt 133.539 K 03 f-re emelkedik. Ebből az összegből levonandó az igazgatóság 10% nyeresémenyhányada emén 12.675 K 83 f és a vezérigazgató részére biztosított minimális részjuttalék kiegészítésére szolgáló 5887 K 36 f, továbbá a tisztviselők részére saját hatáskörükben megszavazott 5000 K, összesen 23.563 K 19 f, marad 109.975 K 84 f a t. közgyűlés rendelkezésére.

Ezen összeg felosztására nézve a felügyelő-bizottsággal egyetértve javasoljuk a következőket:

1. A tartalékalapot 5% ellátás emén 6337 K 91 f illetné meg, adassék annak kerek 10.000 K. 2. 6%-os osztalék emén fizetessék a részvényeseknek a 46. sz. szelvény ellenében a 18 K 90.000 K. 3. Jótékony- és közéleti adakozásokra (elsősorban hadijótékonyok gyakorlására) való fordítás végett becsajátassék az igazgatóság szabad rendelkezésére 2000 K. 4. A vezérigazgató nevére viselő „tisztviselők segélyalapjára” adassék 2000 K. 5. Vezetessék elő az 1916. év javára a fennmaradó 5975 K 84 f.

Megjegyezzük, hogy a kifizetésre kerülő osztalék helyben az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnél f. é. február hó 7-től kezdve t. részvényeseink rendelkezésére fog állani.

Miután még megemlítjük, hogy az intézet választmányából ezidő szerint Baaden Károly, Deutsch Emil, Engel Sándor, Kardos Samu dr., Kurländer Imre és a körünkből már előbb elköltözött Temmer Sámuel urakat éri a kilépés sora, kérjük a szükséges pótválasztások megejtését és vagyunk a szokásos felmentvény megadását kérve, kiváló tisztelettel

Nagybecskereken, 1916. évi január hó 28-án tartott ülésünkből — az igazgatóság.

(Vége.)

Nagybecskereki izr. hitközség előljárósága
32-916. szám. 804-1

Közgyűlés.

Az izr. hitközség képviselőtestülete
vasárnap, folyó évi február hó 20-án d. e.
11 órakor a hitközség tanácstermében

évi rendes közgyűlést

fog tartani, melyre a t. e. tag urak tisztel-
lettel meghívotnak.

Napirend:

1. Előterjesztése az előljáróság jelen-
tésének és az 1915. évi zárszámadásoknak.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentésé-
nek bemutatása és a felmentvény meg-
szavazása.
3. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskereken, az 1916. évi feb-
ruár hó 3-án tartott előljárósági ülésből.

Az izr. hitközség előljárósága:

Löffler Jónás Dr. Pollák Győző
titkár. elnök.

Jegyzet: Az 1915. évi zárszámadá-
sok a titkári hivatalban min-
denki által szabadon megtekint-
hetők.

Indítványok 3 nap-
pal a közgyűlés előtt a titkári
hivatalban beadandók. (Alapsz.
31. §.)

**Megbízható
ügyes egyént**

vállalatunk külső teendőihez
azonnali belépésre keresünk

Perl szállító Nagybecskerek

Eladó gyógyfürdő-szálloda.

Melenczén (Torontálmegye) a gyógy-
fürdő közvetlen közelében ujonnan épült
„Szálloda és Vendéglő“ 16 vendégszobá-
val, nagy konyha és étteremmel, korlátlan
italmértési engedéllyel, tervezett villany-
világítással, megfelelő pince, jégverem,
istálló, nagy félszer, szóval berendezéssel
szabad kézből örök áron azonnal eladó.

Érdeklődőknek, alkuszoknak bővebb
tájékoztást ad Ruzsa Ferenc zentai szál-
lodatulajdonos (Kard-utca 389. sz.), aki
levéllal megkeresésre készséggel szintén
levélileg válaszol.

Tábori postaládákat

minden nagyságban kitűnő minőségben készít:

Pollák Sándor ládagyára **Arad.**

— Képviselők kerestetnek. —

**Elesett hősök
exhumálását, hazaszállítását,**

szükséges okmányok és engedélyek
megszerzését, előnyösen eszközli

BENCZE ANTAL ÉS FIA

temetkezési intézet NAGYBECSKEREK,
a Nemzetközi Halottszállítási Egyesület tagja.

789-40.3

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó
eredménnyel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal“

szóltatva napilap kiadóhivatala, mely lap a legnépesebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálmegyeében

**A Franzfeldi Községi Takarékpénztár
— 1915. évi XXX. zárszámadása. —**

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

SZÁMLA		Korona	Fill.	SZÁMLA		Korona	Fill.
Pénztár		65932	85	Tőke		40000	—
Osztrák-magyar Bank pancsovai fiókja		512	94	Tartalékalap		80000	—
538 drb váltó		913990	—	Különleges tartalékalap		22859	19
38 drb kötvény		115049	—	Községi alapok		19941	57
Értékpapírok		295942	—	Betétek		957098	05
Követelések pénzügyintézeteknél.		411	10	Pancsovai m. kir. adóhivatal		1791	91
12 adós		29492	08	Váltók visszleszámitolásban 20 drb		12500	—
				Átmeneti kamatok		9973	32
				Hitelezők		152629	—
				Lombard		90000	—
				Tiszta nyeresemény		34536	93
		1421329	97			1421329	97

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

Adó	4066	38	Váltók utáni kamatok és díjak	74877	60
Betétkamatok	34536	47	Kötvénykamatok	8097	53
Betétkamatadó	3393	61	Kamatok értékpapírok után	3549	86
Visszleszámitolási kamatok	5488	34			
Lombard-kamatok	3728	73			
Költségek	774	53			
Tiszta nyeresemény	34536	93			
	86524	99		86524	99

Kelt Ferenczhalomon, 1915. évi december 31-én

Banschak Ágost.

Franz Hild.

Hummel Johann.

Eberle András.

Hild Konrád.

Ezen zárszámadás, veszteség- és nyereség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítottván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetve és úgy a jelen zárómérleg-, mint a nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtattak. — Ferenczhalomon, 1916. évi január hó 9-én.

A felügyelő-bizottság:

Hild Péter.

Morgenstern Ádám.

Huber Georg.

Jahraus Georg.

Ezen zárszámadás az 1916. évi január hó 29-én tartott rendkívüli községi képviselőtestületi gyűlésen felolvasatott s mint helyes egész terjedelmében elfogadtatott. — Kelt Ferenczhalomon, 1916. évi január hó 29-én.

Banschak Ágost, jegyző.

Hild Konrád, albiró.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.